

PRAKTIJK EN THEORIE VAN HET AUTORIJDEN

ALLES WAT JE MOET WETEN OM EEN
VEILIGE BESTUURDER TE ZIJN.

e-theory.nl
Burchtlaan 30
2242 GJ Wassenaar
info@e-theory.nl
Auteur:
B.N. van de Ruit.

INHOUD

1 INLEIDING

1.1 Autorijden en angst

2 DE BASIS VAN HET AUTORIJDEN

2.1 Voertuigbeheersing

2.2 Vertrekken

2.3 Proces van autorijden in stappen

2.4 Alcohol

3 ALGEMENE VEILIGHEID EN BEGRIPPEN

3.1 Veiligheid

3.2 Begrippen

3.3 Volgorde van belangrijkheid

3.4 Plaats op de weg

4 SNELHEID

4.1 Maximale snelheden op wegen

4.2 Maximale snelheden van voertuigen

5 KRUISPUNTEN

5.1 Voorrangsregels

5.2 Regels van het afslaan

5.3 Kijktechnieken

6 ROTONDES

7 BIJZONDERE MANOEUVRES

7.1 Uitrit

8 INHALEN

9 STILSTAAN

10 PARKEREN

11 AUTOSNELWEG EN AUTOWEG

11.1 Invoegen en uitvoegen

12 VERLICHTING

13 ALGEMENE PUNTEN VAN AANDACHT

13.1 Verkeerstekens

13.2 Voetgangersoversteekplaats

13.3 Bushaltes

13.4 Tunnels

13.5 Autogordels

13.6 Lading

13.7 Dijkwegen

13.8 Spoorvorming

13.9 Slipgevaar

13.10 Weetjes

14 MILIEU

15 MISDRIJVEN

16 DE NEDERLANDS VERKEERSBORDEN

16.1 Verkeersaanwijzingingen

Met dank aan: M. de Bruijn, J. de Bruijn, T. Juffermans, F. Graafland, N. Lamfers; editing, D. Orlov; russisch, E. van der Sman; italiaans en K. Maes; frans.

Vormgeving: Karin van den Broek

Wij hebben grote zorg besteed aan het samenstellen van deze uitgave. De schrijver, de redactie en de uitgever zijn zich ervan bewust dat fouten en onvolkomenheden kunnen zijn ontstaan. De schrijver, redactie en uitgever kunnen hiervoor geen aansprakelijkheid aanvaarden.

De teksten uit alle door ons ontwikkelde uitgaven zijn auteursrechtelijk beschermd. Alle teksten, vormgeving, beeldmerken en logo's hieromtrent zijn gedeponneerd bij de notaris.

1. INLEIDING

De theorie van het autorijden is dat wat je moet weten om veilig aan het verkeer deel te nemen.

In dit boek worden als uitgangspunt de **hoofdregels** van de Wegenverkeerswet genomen, waarin is vastgelegd wat volgens de wet de basis is voor veiligheid op de weg voor alle verkeersdeelnemers. Dat iedereen zoveel mogelijk rechts moet rijden, is bijvoorbeeld zo'n hoofdregel. Vervolgens wil je iemand inhalen waardoor je niet meer zoveel mogelijk rechts kunt rijden, daar wordt dan weer een **subregel** voor gemaakt. Deze staan in het reglement verkeersregels en verkeerstekens. Ook zijn er natuurlijk **uitzonderingen** zoals een tram, die helemaal niet rechts kan rijden.

Het voordeel van het uitgebreid stilstaan bij de hoofdregels is, dat je dan zelf kunt nadenken over de toepassing. Bijvoorbeeld dat als je iemand inhaalt je niet zoveel mogelijk rechts kunt rijden, maar dat je wel direct ná het inhalen weer naar de meest rechterrijstrook terug moet gaan. Als je de hoofdregel begrijpt, kun je dat zelf bedenken.

Dat brengt ons direct bij het doel van dit boek, namelijk dat je leert om **veilig deel te nemen aan het verkeer**, en niet dat je alle regeltjes kent. De regel kén je als je stopt voor een fietser die rechtdoor gaat waar jij rechtsaf wilt gaan. Je neemt veilig aan het verkeer deel als je ver vóór de bocht al op het fietspad hebt gekeken, de fietser hebt gezien, langzamer bent gaan rijden en je bij de bocht niet meer hoeft te stoppen omdat de fietser al voorbij is. Subregels en uitzonderingen worden in dit boek wel behandeld maar niet uitputtend, er wordt ook wat aan je eigen inzicht overgelaten.

Extra aandacht is er voor de praktijk van het autorijden, van waar je op let vóór je in de auto stapt tot wat het

algemene gedrag van mensen in tunnels is. Dit komt uit de ervaring van ruim dertig jaar van de schrijver.

Dit boek is bestemd voor zowel beginnende autorijders die er hun theorie-examen mee voorbereiden, als voor ervaren rijders die er hun kennis mee kunnen opfrissen. Het is ook geschikt als naslagwerk om bij een onduidelijke situatie de precieze regels bij de hand te hebben. Daarnaast is er veel beeldmateriaal gebruikt, zodat het voor mensen met dyslexie meer toegankelijk is.

De schrijver van dit boek, Bas van de Ruit, is sinds 1980 actief in de rijsschoolbranche. Als eerste rijsschoolhouder mocht hij het, door de minister van Verkeer en Waterstaat ingestelde, kwaliteitseembleem (SKR) in ontvangst nemen. De schrijver is als KGI-instructeur (KNMV gediplomeerde instructeur) voortdurend bezig de kwaliteit van de (motor)opleidingen te verbeteren.

1.1 AUTORIJDEN EN ANGST.

Als je in de auto stapt, krijg je te maken met angst. Je kunt sowieso angstig zijn om auto te (gaan) rijden of in een situatie terecht komen die je angstig maakt.

Het is heel goed om te beseffen dat autorijden risico's met zich meebrengt. Dat besef maakt dat je de verantwoording neemt voor wat je doet en dat je alleen deelneemt aan het verkeer als je weet dat je gekwalificeerd bent en in goede conditie.

Wat je wel moet weten over angst is dat mensen, en ook dieren, die angstig zijn de gewoonte hebben om naar beneden te kijken. Dat is logisch omdat je daarmee je ogen beschermt. In de auto is dat echter een probleem. De mens heeft namelijk de gewoonte om **naar dat punt te sturen waarnaar hij kijkt**. Als je kort voor de auto kijkt, ga je dus slingeren. Ook heb je het verkeer om je heen niet op tijd in de gaten. Je moet dus zorgen dat je vooral niet naar die éne boom in een bocht blijft kijken.

Om veilig te rijden moet je deze angstimpuls overwinnen en steeds zo ver mogelijk naar de plaats kijken waar je uiteindelijk naar toe wilt. Kijk alsof je een waaier openvouwt en maak je gezichtsveld zo breed mogelijk. Immers aan de huizenrij en de trottoirband herken je een kruispunt en alleen als je het kruispunt tijdig herkent, kun je tijdig handelen. Als je weet dat je het voertuig beheerst en de verkeersregels kent, is er geen reden om angstig te zijn. Heb je dat vertrouwen niet dan is het goed een paar rijlessen te nemen om dat weer terug te krijgen.

- a Je kunt aan deze motorrijder zien dat hij door de bocht kijkt.

2. DE BASIS VAN HET AUTORIJDEN

2.1 Voertuigbeheersing

Als bestuurder van een motor deelnemen aan het verkeer, vergt veel van je. Zo moet je het voertuig eerst leren beheersen: basishandelingen als sturen, remmen en kijktechnieken. Pas als je deze vaardigheden onder de knie hebt, kun je aan de veiligheid op de weg gaan werken.

2.2 Vertrekken

Voordat je in de auto stapt, moet je al met het verkeer bezig zijn. Ten eerste bekijk je wat voor **weer** het is of kan worden, gladheid, sterke wind, of regen zijn zaken waar je rekening mee moet houden, en eventueel moet je zelfs afzien van je rit. Daarnaast is het **tijdstip** van vertrek belangrijk; is het spitsuur dan moet je eerder vertrekken om niet gehaast, en daardoor onveilig, aan het verkeer deel te nemen.

2.3 Proces van autorijden in stappen

Het proces van het autorijden is onder te verdelen in stappen:

- Waarnemen [Met wie of wat kan ik te maken krijgen?](#)
- Voorspellen [Wat gaat de andere weggebruiker doen?](#)
[Verkeersregels](#)
- Evalueren [Wat moet ik gaan doen ?](#)
[Wie heeft voorrang?](#)
[Verkeersregels](#)
- Beslissen [Ik moet nu remmen, gas geven, sturen!](#)
- Handelen [Ik doe wat ik heb besloten.](#)

Waarnemen: Ik kom bij een kruispunt en zie een andere auto uit een zijstraat naderen.

Voorspellen: Ik zie dat hij met enige snelheid nadert,

zonder richtingaanwijzer; hij wil dus recht door. Ik weet dat hij voorrang heeft omdat het een bestuurder is die op een gelijkwaardig kruispunt van rechts nadert.

Evalueren: Ik schat de afstand tot het kruispunt en mijn eigen snelheid in.

Beslissen: Ik moet remmen om de auto voorrang te verlenen.

Handelen: Ik rem.

De helft van het succes van je rijgedrag is dus de kennis van de verkeersregels.

Hoe minder je daarover na hoeft te denken, hoe meer aandacht je voor de weg en het overige verkeer hebt.

De andere helft van je rijgedrag wordt bepaald door je conditie op het moment dat je in de auto stapt, die wordt beïnvloed door:

- Vermoeidheid.
- Spanning of stress.
- Emotie.
- Conditie.
- Inname alcohol, drugs.
- Gebruik van medicijnen.
- Verkeerde inschatting van eigen kunnen (vaak bij jongeren).

2.4 Alcohol

Alcohol verdooft je hersenen. Daarom verslechtert je inschattingsvermogen. Ook zie je de kleur "rood" niet meer en licht naar donker nemen je ogen niet meer goed waar. Alcohol veroorzaakt ook een tunnelvisie, je ziet alleen het midden van de weg en niet dat wat er aan de zijkant gebeurt, fietsers en verkeer van rechts, mis je dus.

Of: Alle voordelen van drinken in een café, zijn nadelen in het verkeer. Je bent gezelliger, dus minder alert, je ziet niet meer zo precies, dus ook niet die fietser van rechts en alles lijkt makkelijk te gaan, maar dat oranje stoplicht haal je dan net niet.

Alcohol verdoofd je hersenen voor alarmsignalen, je ogen kunnen niet meer goed de weg overzien (tunnelvisie) en zich ook niet meer goed aanpassen als er een overgang is van licht naar donker.

De hoeveelheid alcohol is per glas gelijk. In een wijnglas met wijn zit dus evenveel alcohol als in een bierglas met bier.

Vanaf 1 januari 2006 mag je als beginnend bestuurder maximaal **0,2 promille** alcohol in je bloed of **88 ugl.** in je adem hebben. Dat is driekwart van een glas alcohol.

Na 5 jaar in het bezit van een rijbewijs te zijn, geldt: **220 ugl in de adem, of 0,5 promille in het bloed.**

Wordt vastgesteld dat je met teveel alcohol op achter het stuur zit dan ....

Je mag met te veel alcohol in je bloed of adem geen voertuig besturen. Ook als je dronken op een fiets of bromfiets zit, kan je rijbewijs ingevorderd worden. Als je goed leest dan mag je wel dronken op een paard zitten. Een paard is namelijk geen voertuig.

a   verschillende glazen alcohol.

3. ALGEMENE VEILIGHEID EN BEGRIPPEN

3.1 Veiligheid

Art. 1 Wegenverkeerswet WVV:

Doel van de Wegenverkeerswet: Veiligheid op de wegen en het in stand houden van milieu en mobiliteit.

Alle regels die er zijn, zijn er dus voor jouw veiligheid en die van anderen, daarom is het belangrijk om ze te kennen en ernaar te handelen.

Art. 5 Wegenverkeerswet

Het is een ieder verboden zich zodanig te gedragen dat gevaar op de weg wordt veroorzaakt of kan worden veroorzaakt of dat het verkeer op de weg wordt gehinderd of kan worden gehinderd.

Dit betekent:

- Je mag geen onnodig geluid maken (bv met de uitlaat).
- Je mag niet gaan rijden als je slecht zicht rondom hebt (spiegels, vizier).
- Je moet de snelheid aanpassen aan de verkeerssituatie. Zo mag je niet te traag op een grotere weg of snelweg rijden, waar iedereen snel rijdt. Maar in kleine straten mag je niet te hard rijden, daar kunnen kinderen plotseling oversteken.

Het artikel geldt voor **een ieder**. Dat betekent dat je ook geen dingen mag doen die voor het verkeer gevaar opleveren, ook al neem je niet zelf aan het verkeer deel. Bijvoorbeeld uit een raam steentjes naar het verkeer gooien of een vuur stoken dat zoveel rook geeft dat het op een naastliggende weg het zicht belemmert.

- a. Je mag niet met meer dan twee mensen op de motor:

3.2 Begrippen

Art. 2 Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens RVV: *Begrippen in het verkeer*

Om de verkeersregels goed te begrijpen en toe te kunnen passen, moet je weten wat precies wordt bedoeld met de woorden bestuurder of de weg. Want bestuurders van rechts hebben voorrang, maar is een persoon met een fiets aan de hand nou een bestuurder of niet?

De weg: De gehele weg, inclusief bermen, middenbermen en trottoir. Dus: van huis tot huis, van tuin tot tuin.

Verkeer: Alle weggebruikers.

Weggebruikers: Alle mensen op de weg.
Deze kun je onderverdelen in voetgangers en bestuurders.

Voetgangers: Alle mensen die zicht te voet voortbewegen. Op rolschaatsen ben je ook een

Voetganger: Als voetganger kun je ook iets aan de hand meevoeren: een kinderwagen, kruiwagen of huisdier. Loop je met een fiets, bromfiets en motorfiets aan de hand, dan volg je de regels van voetgangers. Met een motorfiets aan de hand hoeft je geen helm op maar je moet wel een rijbewijs hebben.

a. Het meisje én haar hond die is aangelijnd wordt beschouwd als voetganger.

b&c Deze mensen met het paardje of met het schaap zijn bestuurders

a

b

c

Motorvoertuigen: Alle gemotoriseerde voertuigen.
Bestuurders: Alle weggebruikers behalve voetgangers.

Motorvoertuigen: Alle gemotoriseerde voertuigen.
Brommobielen zijn ook motorvoertuigen.

Bromfietsen en gehandicaptenvoertuigen zijn geen motorvoertuigen.
Als het voertuig rails nodig heeft, is het geen motorvoertuig.

Motor: Motorvoertuig op twee wielen, met of zonder zijspan of aanhangwagen.

Snorfiets: Bromfiets die door zijn constructie niet sneller kan rijden dan 25km/u.
Een fiets met hulpmotor en een elektrische step worden als snorfiets beschouwd.

Voorrangvoertuig: Alle motorvoertuigen die blauwe zwaai-knipperlichten voeren en een twee- of drietonige hoorn. Meestal zijn dit auto's en motoren van de politie, brandweer en ambulances.

Vrachtauto: Motorvoertuig dat niet is ingericht voor het vervoer van personen en waarvan de toegestane maximum massa meer bedraagt dan 3500kg.

Lijnbus: Autobus die aan de hand van een tijdschema een vaste route volgt ten behoeve van openbaar vervoer.

a. Met de kat naar de dierenarts, mag dat?

3.3 Volgorde van belangrijkheid

Er zijn verkeerslichten, verkeerstekens, verkeersregels en verkeersregelaars... welke aanwijzingen zijn nu het belangrijkste?

- 1 Aanwijzingen van het bevoegd gezag. Als een agent jou een teken geeft dan moet je dit opvolgen, ook al rijd je dan door een rood verkeerslicht.
- 2/a Verkeerslichten. Als een pijl van een verkeerslicht op groen staat dan ga je voor op een weggebruiker die rechtdoor op dezelfde weg gaat. Deze hebben dan immers een rood verkeerslicht.
- 3/b Verkeerstekens. Ook al nadert een tram van rechts of links op een kruispunt, als jij op een voorrangskruispunt rijdt dan heb je toch voorrang.
- 4 Verkeersregels

3.4 Plaats op de weg

Art. 3 RVV

Bestuurders houden zoveel mogelijk rechts.

Alle bestuurders moeten zoveel mogelijk rechts rijden. Fietsers mogen met zijn tweeën naast elkaar rijden. Dit geldt niet voor snorfietzers. Fietsers en snorfietzers rijden uiterst rechts.

Links rijden mag alleen als:

- Je gaat voorsorteren om linksaf te slaan, of als je aan het inhalen bent.
- Een middenberm rijd je aan de rechterkant voorbij, ook al staat er geen bord (D6).

4. SNELHEID

Art. 19 RVV

De bestuurder moet in staat zijn het voertuig tot stilstand te brengen binnen de afstand waarover hij de weg kan overzien en waarover deze vrij is.

Stopafstand = reactieafstand + remafstand

Dus de afstand waarover je stopt, wordt bepaald door de tijd waarin je reageert, en dit kan beïnvloed worden door je conditie (zie hoofdstuk 2).

Maar ook wordt dit bepaald door:

- Het wegdek (asfalt, nieuw wegdek, beton, grint).
- Het weer (gladheid).
- De kwaliteit van de remmen.
- Kwaliteit van de banden en schokbrekers.

Je snelheid moet dus altijd zo zijn dat je normaal kunt stoppen indien dat nodig is, in de verkeersregels (voorrang verlenen) of de verkeerssituatie (plotseling overstekende kinderen). In de wet is vastgelegd wat de maximum snelheid is die je op de verschillende wegen mag rijden, maar de hoofdregel is dat je zó moet rijden dat je tijdig kunt stoppen als dat nodig is. In een woonwijk mag je 30 km/u rijden, maar soms is het zo nauw en bochtig dat alleen 20 km/u of nog langzamer verantwoord is. De maximumsnelheden zijn dus een hulp maar je blijft zelf de verantwoordelijk voor hoe hard je rijdt.

4.1 Maximale snelheden op wegen

- In een woonerf: stapvoets, vertaald in 15 km/u.
- In een 30 km/uur zone: 30 km/uur.
- Binnen de bebouwde kom: 50 km/uur.
- Buiten de bebouwde kom: 80 km/uur.
- Op een autoweg: 100 km/uur.
- Op een autosnelweg: 120 km/uur.

4.2 Maximale snelheden van voertuigen

- Brommobiel: 45 km/uur.
- Snorfiets: 25 km/uur.
- Bromfiets: 30 km/uur op een fiets/bromfietspad binnen de bebouwde kom.
40 km/uur op de rijbaan binnen de bebouwde kom.
40 km/uur buiten de bebouwde kom
- Motoren met een zijspan mogen op een snelweg maximaal 120 km/uur.
- Motorvoertuigen met een aanhanwagen mogen maximaal 90 km/uur.
- Een vrachtauto mag niet harder dan 80 km/uur buiten de bebouwde kom.

Buiten de bebouwde kom worden steeds meer wegen op een vaste manier van strepen voorzien. Het voordeel hiervan is dat je aan de weg kunt zien hoe hard je mag.

- a. 60 km/uur.
- b. 80 km/uur.
- c. 100 km/uur.

5. KRUISPUNTEN

Indien meerdere weggebruikers tegelijk een kruispunt naderen, dan moeten zij onderling een volgorde bepalen. Als drie mensen tegelijk denken dat zij als eerste het kruispunt op mogen rijden dan ontstaat er een aanrijding. Op een kruispunt moet je, afhankelijk van de richting waar de andere weggebruikers/bestuurders vandaan komen, twee soorten regels gebruiken:

1. Voorrangsregels. (a)

Deze regels gebruik je als de andere persoon van de voor jouw kruisende weg (de andere weg) komt. Deze regels gelden alleen voor bestuurders. Dus als een voetganger op de kruisende weg loopt dan heeft deze voetganger geen voorrang.

2. Regels van het afslaan.

Deze regels gebruik je als de andere persoon op dezelfde weg (als waarop wij rijden) rijdt. De regels van het afslaan gelden voor weggebruikers. Voetgangers die op dezelfde weg lopen als waarop wij rijden, gaan nu dus wel voor:

b. Deze voetganger loopt op dezelfde weg als de auto. Regels van het afslaan.

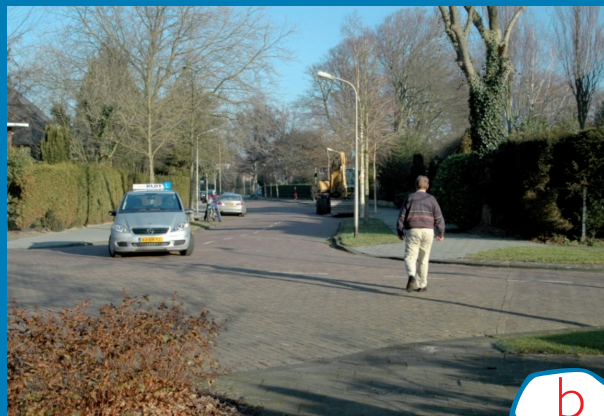
Belangrijk is dat je goed kunt bepalen welke van de twee regels je moet gebruiken. Je stelt je daarom de vraag:

Waar komt de andere persoon vandaan?

Welke richting deze op gaat, is absoluut niet van belang.

Komt de ander uit de kruisende weg dan heb je met voorrangsregels te maken.

Gaat de ander op onze weg dan heb je met regels van het afslaan te maken.

5.1 Voorrangsregels

Art. 15 RVV

Op kruispunten verlenen bestuurders voorrang aan voor hen van rechts komende bestuurders.

Dus:

1. Voorrangsregels gebruik je alleen op **kruispunten**.
2. Voorrangsregels gelden alleen tussen **bestuurders** onderling.
3. Voorrangsregels pas je alleen toe als de **andere bestuurder** op de **kruisende** (andere) **weg** rijdt.

Voorrang verlenen = De betrokken bestuurder in staat stellen om ongehinderd het kruispunt te verlaten. Je moet dus **vóór** het kruisingsvlak stoppen.

Het is verboden het kruisingsvlak te blokkeren. Je rijdt pas het kruispunt op als je dat direct weer kunt vrijmaken.

Een **tram** mag je in zijn loop hinderen. Dat betekent dat je op een trambaan mag voorsorteren. Ook mag je tussen de kruisende verkeersstromen op een trambaan gaan staan. Natuurlijk niet als er op dat moment een tram nadert.

Buiten de bebouwde kom staan voorrangsborden **voorbij** het kruispunt, ook zijn ze op ooghoogte van een automobilist geplaatst, dus lager. Binnen de bebouwde kom staan voorrangsborden **vóór** het kruispunt.

- a. Op een gelijkwaardig kruispunt gaat de auto van rechts **vóór** op de motor.
- b. Nu heeft de motor wel voorrang op de tram omdat hij op het voorrangskruispunt rijdt.

Uitzonderingen:

1. Als je op een **voorrangsweg** of **voorrangskruispunt** rijdt, heb je voorrang.
2. **Verharde wegen** gaan vóór onverharde wegen.
3. Op een gelijkwaardig kruispunt hebben trams van links en van rechts voorrang.
4. **Politie/brandweer/ziekenauto** met zwaailichten en sirene hebben voorrang.

Let op: Als je een afbuigende voorrangsweg verlaat, krijg je voorrang van alle bestuurders die het kruispunt naderen.

Verleen voorrang aan bestuurders op de kruisende weg:

- a. De man in het rood is een voetganger, hij heeft geen voorrang.
- b. Het kind is een bestuurder omdat hij een dier meevoert, hij heeft voorrang.
- c. De voetganger met hond komt van rechts, zij heeft geen voorrang

5.2 De regels van het afslaan

Art. 18 RVV

Bestuurders die afslaan, moeten het verkeer dat hen op dezelfde weg tegemoet komt, of dat op dezelfde weg naast zich dan wel links of rechts dicht achter hen bevindt, voor laten gaan.

Dus:

1. Rechtdoor op dezelfde weg (als waarop ik rij/MIJN weg) gaat voor.
2. De regels voor het afslaan gelden voor alle weggebruikers, dus ook voor voetgangers.

Uitzonderingen:

1. Een tram die afslaat gaat voor op weggebruikers die op dezelfde weg rechtdoor gaan. Alle andere weggebruikers op dezelfde weg als waarop de tram rijdt, moeten dus stoppen. Voorrangsborden hebben nu geen betekenis.

Let op: *Indien twee bestuurders op dezelfde weg rijden en allebei dezelfde weg inrijden, dan gaat de korte bocht (naar rechts) vóór de lange bocht (naar links).*

- a. De bestuurders die de dikke zwarte streep op bord (vervolg voorrangsweg) volgen gaan voor op de bromfiets.
- b. De grijze auto moet stoppen voor de tram die op dezelfde weg (als de auto)rijdt. De bestuurder moet ook nog eens vóór het kruisingsvlak stoppen.
- c. De bromfiets moet stoppen, ook al gaat hij rechtdoor op dezelfde weg.

5.3 Kijktechnieken

Belangrijk bij het kijken en beoordelen van kruispunten en rotondes is:

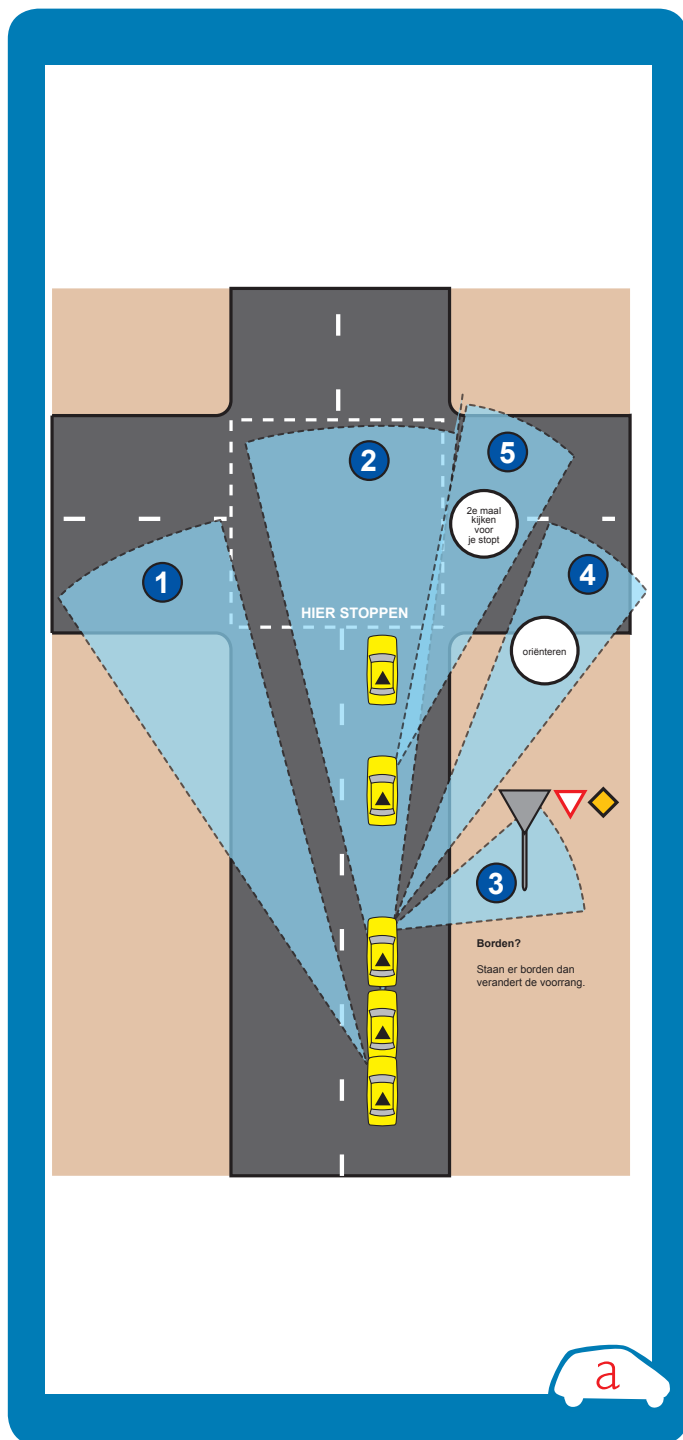
1. Kijk gericht.
2. Kijk bewust
3. Weet van te voren wat je moet doen als je iemand ziet naderen. Je hebt immers geen tijd om uitgebreid na te denken over de regels.

Zorg dat je snelheid zo laag is dat je altijd nog wat kunt doen (kunt handelen). Je moet normaal kunnen stoppen als dat nodig is.

Je naderingssnelheid wordt bepaald door het zicht wat je vóór het kruispunt hebt. Zie je weinig dan nader je langzaam, is het kruispunt te overzien dan rijd je sneller.

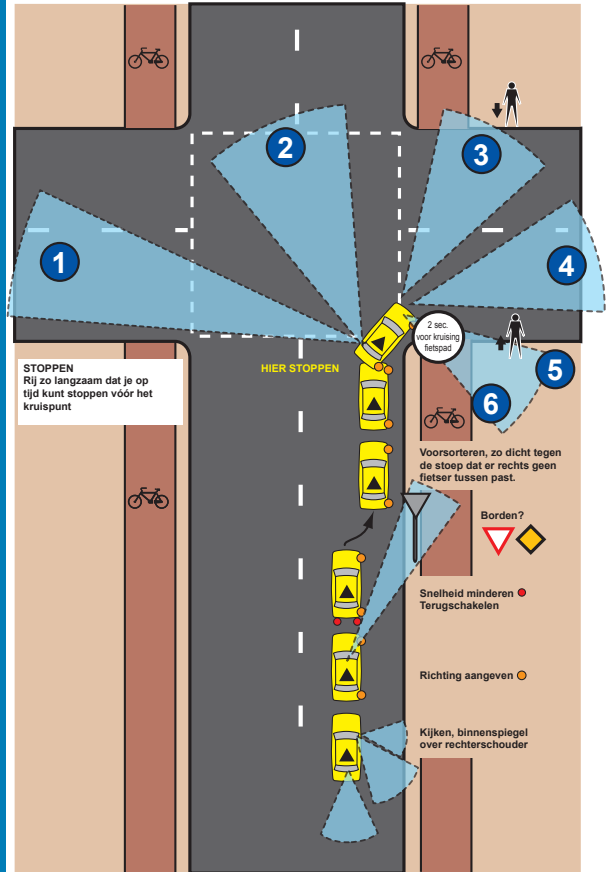
Rijd zo hard dat je altijd normaal kunt stoppen als dat nodig is. Alles vrij, dan gaan!

a Kijktechniek rechts afslaan

Rijd zo hard dat je altijd normaal kunt stoppen als dat nodig is. Alles vrij, dan gaan!

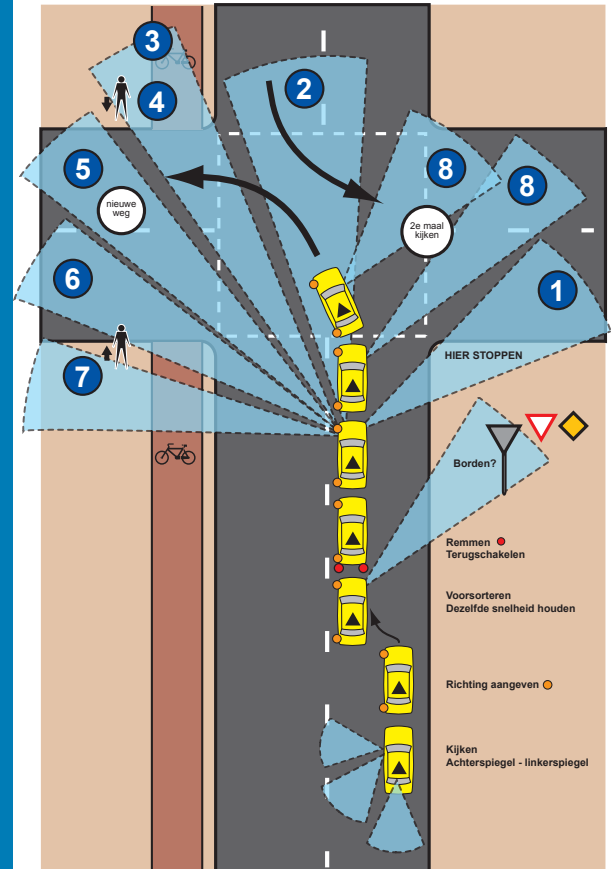
a. Analyse kijktechniek rechts afslaan.

a

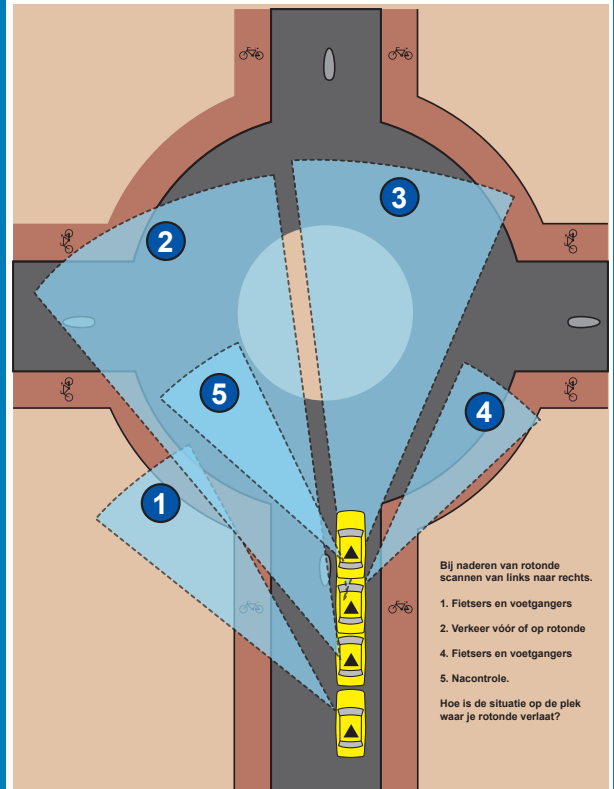
Rijd zo hard dat je altijd normaal kunt stoppen als dat nodig is. Alles vrij, dan gaan!

a. Analyse kijktechniek links afslaan.

Rotonde.

- a. Analyse kijktechniek bij het naderen van een rotonde.

a

6. ROTONDES

Een rotonde wordt altijd aangegeven met het bord D5
Er bestaan geen aparte regels voor rotondes, een rotonde is een kruispunt dus je volgt de regels van de voorrang. Je hebt twee soorten rotondes:

1. Voorrangsrtondes.

Deze komt het meeste voor. Bij nadering van een voorrangsrtonde zie een voorrangsbord en staan er haaiantanden op de weg. Je verleent voorrang aan alle bestuurders, dat zijn dus ook fietsers.

2. Gelijkwaardige rotondes.

Deze komen heel weinig voor. Hier staan geen voorrangsborden dus als je de rotonde oprijdt, ga je voor op de auto's die al op de rotonde rijden, net als bij een gewoon kruispunt.

Bij het verlaten van een rotonde volg je de regels van het afslaan. Dat betekent dat je alle weggebruikers die de rotonde blijven volgen vóór laat gaan. Voetgangers moet je nu dus ook voor laten gaan.

- a. Vaak wordt de rijstrookindeling door pijlen en borden aangegeven.

Het voordeel van een rotonde is dat de naderingssnelheid lager is dan op een kruispunt. Recht voor je neus ligt immers een verhoging in het midden. Ook komen de andere bestuurders van één kant (links).

Bij een rotonde gebruik je je richtingaanwijzer alsof je een kruispunt nadert. Dus vóór de rotonde richtingaanwijzer naar rechts als je rechtsaf slaat. Indien je linksaf slaat doe je de richtingaanwijzer naar links aan. Bij het rechtdoor gaan doe je, vóór de rotonde geen richtingaanwijzer aan. Bij het verlaten van de rotonde doe je je richtingaanwijzer naar rechts aan.

Let erop dat de meeste rotondes een negatieve wegverkanting hebben. Daardoor kan je moeilijk het wegdek voorbij de eerste zijstraat zien. Het kan onverwacht glad zijn. Motorrijders moeten extra waakzaam zijn als de rotonde een verhoogde rijbaanscheiding heeft.

Het is verstandig om bij nadering van een rotonde de verkeerstekens op het wegdek goed te observeren. Rij op tijd in de juiste rijstrook.

- a. Vaak wordt de rijstrookindeling door pijlen en borden aangegeven.

7. BIJZONDERE MANOEUVRES

Bestuurders die een **bijzondere manoeuvre** (gedraging) uitvoeren, moeten het overige **verkeer** voor laten gaan. Je bent verplicht om te kijken. Kijk dáár waar het gevaar vandaan komt: Dat kan vóór je zijn, maar ook (schuin) achter je. Om naar achter te kijken heb je spiegels. Je bent immers geen uil. Uilen kunnen hun kop 180 graden draaien, dat zou voor ons een uitkomst zijn. Als je alleen in de spiegels kijkt dan mis je nog een stuk naast de auto (de dode hoek).

FOTO UIL (red)

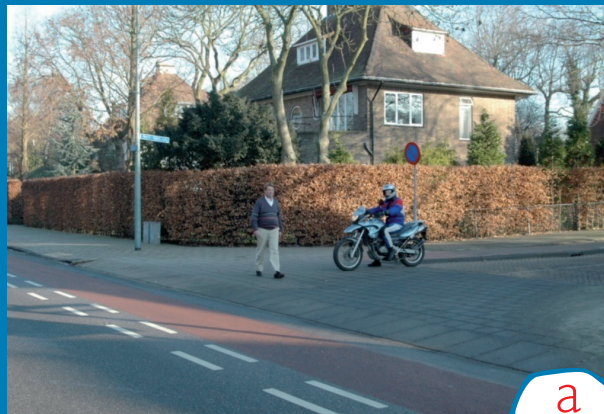
Bijzondere manoeuvres zijn:

- Wegrijden
(deel gaan nemen of onttrekken aan het verkeer)
- Achteruit rijden
- Een inrit oprijden
- Verlaten van een uitrit.
- Van een invoegstrook de doorgaande weg oprijden
- Van een doorgaande rijbaan de uitvoegstrook oprijden
- Van rijstrook verwisselen
(of een belangrijke zijdelingse verplaatsing)
- Keren
- Voorbij rijden van een obstakel aan jouw kant

Je moet de richtingaanwijzer kort aanzetten, vlak vóór het moment dat je werkelijk aan de manoeuvre begint. Je zet de richtingaanwijzer weer uit op het moment dat de bijzondere manoeuvre is voltooid.

Let op:

Bestuurders die een uitrit oprijden of verlaten, moeten alle weggebruikers ongehinderd voor laten gaan (bijzondere manoeuvre). Voetgangers die op de uitrit lopen, gaan dus óók voor. De foto hiernaast (a) is hier een voorbeeld van.

a

8. INHALEN

Inhalen doe je LINKS

Bestuurders halen zoveel mogelijk van links in, zij geven daarbij ruimte aan degene die zij inhalen.

Uitzonderingen:

1. Vóór of op een rotonde mag je rechts inhalen.
2. In een file mag je rechts inhalen.
Dus een motor mag ook tussen de file door. Indien de rijbaan is voorzien van drie rijstroken, dan rijd je tussen de tweede en derde file van rechts. Het snelheidsverschil mag niet meer dan 10 km/uur zijn. Maak gebruik van de gevaren lichten, dan wel de linker richtingaanwijzer.
3. Ter hoogte van een blokmarkering mag je rechts inhalen.
4. Als vóór je een bestuurder linksaf slaat, staat voorgesorteerd en zijn richtingaanwijzer naar links aan heeft, dan mag je die rechts inhalen.
5. Een tram mag je rechts inhalen.
6. Een fietser mag auto's rechts inhalen.

Let op:

Het is verboden een voertuig in te halen:

1. Vóór en op een zebra**pad**.
2. Bij het bord F1 (verboden in te halen).
3. Naar links over een doorgetrokken witte streep die de rijbaan in rijstroken verdeelt.
4. Vóór een spoorwegovergang.
5. Vóór een onoverzichtelijke bocht (niet officieel).
6. Vóór een onoverzichtelijke helling (niet officieel).
7. Vóór een gelijkwaardig kruispunt (niet officieel).

9. STILSTAAN

Je kunt op twee manieren stilstaan:

- Stilstaan **binnen** het verkeer: Bijvoorbeeld om voorrang te verlenen of voor een rood verkeerslicht.
- Stilstaan **buiten** het verkeer: Bijvoorbeeld om een passagier te laten in- of uitstappen.

Als je gaat stoppen **buiten** het verkeer dan is dat een **bijzondere manoeuvre**. Daarbij mag je geen weggebruikers hinderen. Je moet de richtingaanwijzer gebruiken.

Normaal gesproken ga je aan de kant van de rijbaan stilstaan.

Het is **verboden** stil te staan:

1. Op een **kruispunt** of **overweg**.
2. Op een **fietsstrook** of op een rijbaan naast een fietsstrook.
3. Op of binnen 5 meter van een **zebrapad**.
4. In een **tunnel**.
5. Bij een **bushalte** ter hoogte van blokken of 12 meter vóór of voorbij een halte.
6. Op de rijbaan langs een **busstrook**.
7. Langs een **gele doorgetrokken streep**

11. AUTO (SNEL) WEGEN

Op auto(snel)wegen is het verboden voor **voetgangers**.

Zij zijn alleen toegestaan voor **motorvoertuigen** die harder kunnen en mogen rijden dan:

Autoweg : 50 km/uur

Autosnelweg : 60 km/uur

Snelheden op auto(snel)wegen binnen bebouwde kom zijn : 50 km/uur.

Bestuurders mogen er niet keren, achteruit rijden of stoppen. Samenstel van voertuigen langer dan 7 meter, en vrachtwagens mogen niet op de derde rijstrook. Tenzij zij moeten voorsorteren in de derde rijstrook om bv. een andere snelweg te volgen.

- a Autosnelweg
- b provinciale weg

11.1 Invoegen en uitvoegen

Invoegen

- Kijk ver vooruit op de snelweg waar een ruimte ontstaat om in te voegen.
- Blijf rechts in de invoegstrook rijden; geef veel gas en schakel later dan normaal.
- Zoek een ruimte om in te voegen; rijd bewust naar deze ruimte tussen twee auto's. Deze ruimte verplaatst zich met 100 km/uur; zelf moet je bij het invoegen dus ook dezelfde snelheid als de andere auto's blijven rijden.
- Kijk in de spiegels en dode hoek en voeg op ongeveer driekwart van de invoegstrook in.
- Controleer nogmaals de spiegels en dode hoek (kijk naar meerdere rijstroken tegelijk).

Uitvoegen

- Geef ongeveer 300 meter voor de uitvoegstrook richting naar rechts.
- Vlak voor het uitvoegen even in de spiegels en rechter dode hoek kijken.
- Voeg met dezelfde snelheid uit (blijf gas geven tot je de blokmarkering gekruist hebt).
- Kijk ver vooruit en schat de lengte van de uitvoegstrook (en de daarbij behorende snelheid in).
- Vertraag de snelheid.
- Richtingaanwijzer zet je neutraal op het moment dat aan jouw linkerhand de blokmarkering is opgehouden.
- Beoordeel vroegtijdig de verkeerssituatie en pas je snelheid aan.
- Bedenk dat na lange tijd van 100 km/uur jouw snelheidsgevoel niet correct is: je rijdt harder dan je denkt! Je legt bij 100 km/uur in 1 seconde (dat is jouw reactietijd) 28 meter af.

12. VERLICHTING

Verlichting van een voertuig heeft twee doelen:

Zien en gezien worden.

Verlichting is verplicht in de nacht (van zonsondergang tot zonsopgang), en in een tunnel. Het voeren van verlichting is wenselijk op wegen met schemer (van bomen) en bij een laagstaande zon.

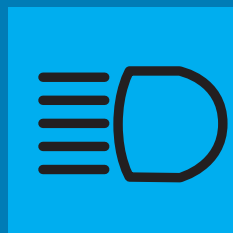
Voor:	Dimlicht	Altijd.
	Stadslicht	Nooit rijdend, alleen als parkeerlicht.
	Grootlicht	's Nachts, buiten de bebouwde kom. Als de snelheid te hoog is voor het zicht. Je geen groot- licht voeren als degene vóór je wordt gehin- derd. Je mag geen tegenligger hinderen
	Mistlicht (eventueel)	Mist, Bij zicht minder dan 200 meter.
Achter :	Achterlicht	Altijd.
	Richting aanwijzer	Bij afslaan, bij bijz. manoeuvres.
	Remlicht	Als het rempedaal wordt aangeraakt.
	Kenteken verlichting	Als verlichting wordt gevoerd bij de auto.
	Mist achterlicht	Zicht minder dan 50 meter. Niet in regen.

Stadslicht

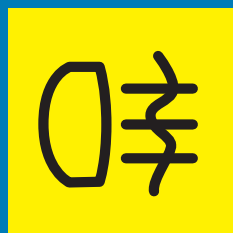
Dimlicht

Grootlicht

Mistlicht voor

mistlicht achter

13. ALGEMENE PUNTEN VAN AANDACHT

13.1 Verkeerstekens op de weg

Je bent verplicht om de richting van een pijl op het wegdek te volgen, verkeerstekens gaan voor verkeersregels.

Een **doorgetrokken streep** die de rijbaan in rijstroken verdeelt mag je niet naar links overschrijden.

Een **stippellijn** mag je dus wel overschrijden. Als de strepen kort zijn is het een normale situatie, als de strepen lang zijn moet je goed oppassen als je erover gaat, meestal is dit vóór en in een bocht.

- 1 streep/3 tussenruimte=normaal.
- 3 streep/1 tussenruimte=oppassen.

Een **blokmarkering** geeft aan dat er een splitsing van richtingen komt. Het voordeel van een blokmarkering is dat al kunt reageren, nog voor je de pijlen ziet. Je weet al dat de rijstroken splitsen dus kun je al voorsorteren.

Een **kruis** op de weg betekent dat je er niet mag stilstaan, je mag er dus wel overheen rijden.

a en b De pijlen op de rijbaan geven aan hoe je moet voorsorteren voor de rotonde

13.2 Voetgangers overstek plaats VOP

Bij een VOP verleen je vrije doorgang aan voetgangers die te kennen geven over te willen steken. Deelnemend aan het verkeer mag je niet op een VOP stoppen.

a

b

13.3 Verkeerslichten

- Bij **rood** moet je stoppen.
- Bij **geel** moet je stoppen en indien dat niet meer mogelijk is doorgaan.
- Bij **groen** mag je doorgaan.

13.3 Bushaltes

Bij een bushalte **binnen** de bebouwde kom moeten alle bestuurders vrije doorgang verlenen aan een autobus, die de richtingaanwijzer naar links voert en weg wil rijden. Deze regel geldt niet voor een bushalte **buiten** de bebouwde kom.

13.4 Tunnels

Ruim voor het ingaan van een tunnel dien je de (dim) verlichting te ontsteken.

Let op: de meeste bestuurders gaan vóór een tunnel vertragen. Ze zijn bang voor het donkere gat van de tunnel. Bij het verlaten van een tunnel kan je last van de zon hebben.

13.5 Autogordels

Bestuurders van een motorvoertuig en de naast hen gezeten passagiers moeten gebruik maken van de voor hen beschikbare autogordel. Naast de bestuurder gezeten passagiers jonger dan 12 jaren die korter zijn dan 1,35 meter moeten gebruik maken van een voor hen geschikt kinderbeveiligingsmiddel dat is voorzien van een goedkeuringsmerk.

Bestuurders en passagiers die korter zijn dan 1,35 meter en die gebruik moeten maken van de autogordel mogen een driepuntsgordel gebruiken als heupgordel.

13.6 Lading

- Lading mag aan de zijkant van de auto niet meer dan 10 cm uitsteken.
- Lading mag aan de achterkant van de auto niet meer dan 1 meter uitsteken.
- De lading in een aanhangwagen mag niet naar voren overhangen.

Bij een ongeluk kan de lading als een pijl uit een boog worden afgeschoten, hij moet dus altijd heel goed bevestigd worden.

13.7 Dijkwegen

Op een dijkweg heb je meestal goed zicht naar voren maar door zijn meestal hoge ligging zie je nauwelijks de zijstraten. De weg is ook vaak smal en heeft een grote tonronning, de zijkant van de weg is lager dan het midden, dit is om het hemelwater goed af te voeren. Voor de bestuurder is het dus belangrijk om goed in het midden te rijden.

13.8 Spoorvorming.

Soms kunnen (meestal in de rechterrijstrook) twee geulen in de lengterichting zijn uitgesleten. Je voelt dat aan het trekken van je stuur. Als het regent kan er water in blijven staan. Je kunt dan over het water gaan glijden, er komt als het ware een dun laagje water tussen de band en het wegdek. Dat "waterskiën" over water op de weg noem je: **aquaplaning**. Als dat gebeurt moet je langzaam je gas loslaten en vooral je stuur rechthouden.

Om te voorkomen dat je gaat **aquaplaneren** zit er profiel op banden. De hoofdgroeven mogen bij een autoband niet minder dan 1,6 millimeter zijn. Bij een motorband niet

minder dan 1 millimeter. Omdat de band het enige stukje van de auto is dat het wegdek raakt, is het verstandig om de band op tijd te vervangen.

13.9 Slipgevaar.

Iedereen weet dat als het sneeuwt de kans op gladheid groot is. Maar ook als de temperatuur rond het vriespunt is, kan vocht gaan opvriezen. Net als bij ijzel wordt de weg dan spekglad.

Ook in de zomer als het, na lange droogte, gaat regenen wordt het wegdek spekglad. Het bandenslijpsel en vuiligheid vermengen zich dan met de regen. Dat wordt een vettige, gladde substantie.

Slippen is dat de rollende beweging van de band overgaat in een glijdende beweging.

De kans op slippen is het grootst als je van richting en/of van snelheid verandert.

Je moet met gladheid altijd rustig sturen en ruim van te voren gedoseerd remmen, zodat je langzaam een situatie nadert.

Mocht je toch slippen dan moet je:

- Direct de koppeling indrukken.
Dit om de band weer te laten rollen.
- Stuur direct in de glijrichting zodat de band weer gaat rollen. (vaak moet je tegensturen).
- Kijk zover mogelijk naar de ruimte waar je naartoe wilt.
- Vooral niet remmen.
- Als de situatie onder controle is, dan kan je weer rustig remmen.

a

13.10 Weetjes

Bermpaaltjes rechts van de rijbaan hebben een rode reflector, bermpaaltjes links een witte. Als je in het donker dus de rode paaltjes het beste ziet dan loopt de bocht naar links.

- Je mag alleen claxonneren (toeteren) of een lichtsignaal geven ter afwending van dreigend gevaar:
  - Art. 61a. Het is degene die een motorvoertuig, bromfiets of gehandicaptenvoertuig bestuurt verboden om tijdens het rijden een mobiele telefoon vast te houden.
- a Bermpaaltje aan de linkerkant van de rijbaan en een bermpaaltje aan de rechterkant van de rijbaan
- b Als je dit ziet dan is het waarschijnlijk GLAD. Pas dus direct al je snelheid aan!
- c Tijdens het vervoer van honden en schapen moet een deugdelijk hek tussen voorstoelen en de overige ruimte aanwezig zijn.

14. MILIEU

Meer brandstof wordt gebruikt als:

- iets aan de vorm van de auto verandert. Een open raam 3 %, een dakkoffer 10 %, te zachte banden 3% etc.
- Ook het gebruik van elektriciteit heeft invloed : radio 2%, verlichting 3%, airco 10%, achterraut verwarming 10% .

Langer dan 1 minuut stoppen met draaiende motor, is slecht voor het milieu.

a

b

c

15. MISDRIJVEN

Dood of zwaar lichamelijk letsel door schuld.

Je mag je niet zodanig gedragen dat je een verkeersongeval met de dood of zwaar lichamelijk letsel door jouw schuld kan ontstaan.

Verbod om de plaats van het ongeval te verlaten.

Het is voor een ieder die bij een verkeersongeval betrokken is verboden de plaats van het ongeval te verlaten. Je moet je eigen gegevens en die van het voertuig bekend maken. Met name als iemand gewond is geraakt. Je mag niemand in hulpeloze toestand achterlaten.

Letsel.

Als iemand gewond in een voertuig ligt, dan moet je hem zoveel mogelijk stabiel houden. Blijf tegen de gewonde praten zodat hij niet in shock raakt. Laat de gewonde in de auto.

16. De Nederlandse Verkeersborden

Maximumsnelheid

Einde maximumsnelheid

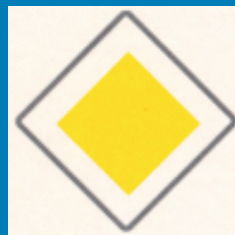
Maximumsnelheid op een elektronisch signaleringsbord

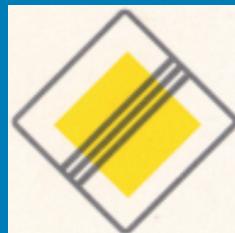
Adviessnelheid

Einde adviessnelheid

Vorrangsweg

Einde vorrangsweg

Vorrangskruispunt

Vorrangskruispunt
Zijweg links

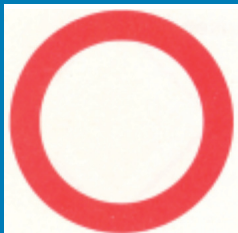
Vorrangskruispunt
Zijweg rechts

Verleen voorrang aan bestuurders op de kruisende weg

Stop; verleen voorrang aan bestuurders op de kruisende weg

Gesloten in beide richtingen voor voertuigen, ruiters en geleiders van rij- of trekdieren of vee

Eenrichtingsweg, in deze richting gesloten voor voertuigen, ruiters en geleiders van rij- of trekdieren of vee

Eenrichtingsweg

Eenrichtingsweg

Inrijden toegestaan

Gesloten voor motorvoertuigen op meer dan twee wielen

Gesloten voor vrachtauto's

Gesloten voor motorvoertuigen die niet sneller kunnen of mogen rijden dan 25 km/h

Gesloten voor ruiters, vee, wagens, motorvoertuigen die niet sneller kunnen of mogen rijden dan 25 km/h en brommobielen alsmede fietsen, bromfietsen en gehandicaptenvoertuigen

Gesloten voor motorvoertuigen met aanhangwagen

Gesloten voor motorfietsen

Gesloten voor alle motorvoertuigen

Gesloten voor bromfietsen, snorfietsen en gehandicaptenvoertuigen, met in werking zijnde motor

Gesloten voor fietsen en voor gehandicaptenvoertuigen zonder motor

Gesloten voor fietsen, bromfietsen en gehandicaptenvoertuigen

Gesloten voor voetgangers

Gesloten voor voertuigen en samenstellen van voertuigen die, met inbegrip van de lading, langer zijn dan op het bord is aangegeven

Gesloten voor voertuigen die, met inbegrip van de lading, breder zijn dan op het bord is aangegeven

Gesloten voor voertuigen die, met inbegrip van de lading, hoger zijn dan op het bord is aangegeven

Gesloten voor voertuigen waarvan de aslast hoger is dan op het bord is aangegeven

Gesloten voor voertuigen en samenstellen van voertuigen, waarvan de totaal massa hoger is dan op het bord is aangegeven

Gesloten voor voertuigen met bepaalde gevaarlijke stoffen

Spitsstrook open

Spitsstrook vrijmaken

Einde spitsstrook

Rotonde; verplichte rijrichting

Gebod voor alle bestuurders het bord voorbij te gaan aan de zijde die de pijl aangeeft

Bord mag aan beide zijden worden voorbijgegaan

Gebod tot het volgen van de rijrichting die op het bord is aangegeven

Gebod tot het volgen van de rijrichting die op het bord is aangegeven

Gebod tot het volgen van één van de rijrichtingen die op het bord zijn aangegeven

Gebod tot het volgen van één van de rijrichtingen die op het bord zijn aangegeven

Parkeerverbod

Verbod stil te staan

Verbod fietsen en bromfietsen te plaatsen

Parkeergelegenheid

Taxistandplaats

Gehandicaptenparkeerplaats

Gelegenheid bestemd voor het onmiddellijk laden en lossen van goederen

Parkeergelegenheid alleen bestemd voor de voertuigcategorie of groep voertuigen die op het bord is aangegeven

Parkeergelegenheid alleen bestemd voor vergunninghouders

Parkeerschijf-zone met verplicht gebruik van parkeerschijf, tevens parkeerverbod indien er langer wordt geparkeerd dan de parkeerduur die op het bord is aangegeven

Einde parkeerschijf-zone met verplicht gebruik van parkeerschijf

Parkeergelegenheid ten behoeve van overstappers op het openbaar vervoer

Parkeergelegenheid ten behoeve van carpoolers

Verbod voor motorvoertuigen om elkaar onderling in te halen

Einde verbod voor motorvoertuigen om elkaar onderling in te halen

Verbod voor vrachtauto's om motorvoertuigen in te halen

Einde verbod voor motorvoertuigen om elkaar onderling in te halen

Verbod voor bestuurders door te gaan bij nadering van verkeer uit tegengestelde richting

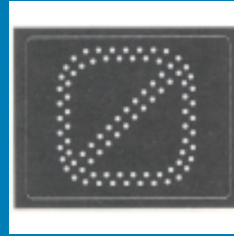
Bestuurders uit tegengestelde richting moeten verkeer dat van deze richting nadert voor laten gaan

Keerverbod

Einde van alle door verkeersborden aangegeven verboden

Einde van alle door verkeersborden aangegeven verboden en adviezen op een elektronisch signaleringsbord

Stop. In het bord kan worden aangegeven door wie of waarom het bord wordt toegepast

Autosnelweg

Einde Autosnelweg

Autoweg

Einde autoweg

Erf

Einde erf

Voetpad

Einde voetpad

Ruiterspad

Einde ruiterspad

Verplicht fietspad

Einde verplicht fietspad

Fiets/bromfietspad

Einde fiets/bromfietspad

Onverplicht fietspad

Einde onverplicht
fietspad

Bebouwde kom

Einde bebouwde kom

Slecht wegdek

Bocht naar rechts

Bocht naar links

S-bocht(en), eerst naar
rechts

S-bocht(en), eerst naar
links

Steile helling

Gevaarlijke daling

Gevaarlijk kruispunt

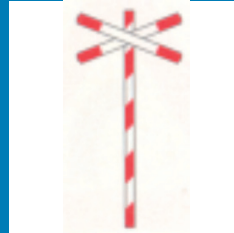
Rotonde

Overweg met slagbomen

Overweg zonder slagbomen

Overweg met enkel spoor

Overweg met twee of meer sporen

Tram(kruising)

Beweegbare brug

Werk in uitvoering

Rijbaanversmalling

Rijbaanversmalling
rechts

Rijbaanversmalling links

Slipgevaar

Kinderen

Voetgangersoversteek-
plaats

Voetgangers

Fietsers en
bromfietzers

Losliggende stenen

Kade of rivieroever

Groot wild

Vee

Tegenliggers

Laagvliegende vliegtuigen

Zijwind

Verkeerslichten

File

Ongeval

Slecht zicht door sneeuw, regen of mist

Ijzel of sneeuw

Gevaar (de aard van het gevaar is aangegeven op het onderbord)

Verkeersdrempel

Lage beslissingewegwijzer langs autosnelweg voor de doorgaande richting, met interlokale doelen en routenummer autosnelweg

Voorwegwijzer langs autosnelweg voor de afgaande richting, met afstand-aanduiding, interlokale doelen (bovenste doel = afritnaam), verwijzing naar vliegveld/luchthaven en routenummer niet-autosnelweg

Beslissingewegwijzer langs autosnelweg voor de afgaande richting naar een verzorgingsplaats, met de naam van de parkeerplaats en symbolen die de aard van de voorzieningen aangeven

Hoge beslissingewegwijzer langs autosnelweg met rijstrookpaneel voor de doorgaande richting en aftakkingpaneel voor de afgaande richting, met interlokale doelen, routenummers autosnelwegen en Europese hoofdroutes

Voorwegwijzer langs niet-autosnelweg, met interlokale doelen, routenummers, viaductsymbool en aanduiding industrieterrein

Beslissingewegwijzer langs niet-autosnelweg met interlokale doelen en routenummer niet-autosnelweg

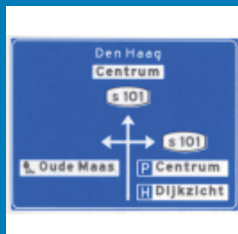
Wegwijzer voor fietsers en bromfietzers (handwijzer), met lokaal doel, interlokaal doel, stedelijk fietsroutenummer (boven), en met interlokale doelen en interlokaal fietsroutenummer (onder)

Wegwijzer voor fietsers en bromfietzers (stapelbord), met interlokale doelen en een via een alternatieve route te bereiken doel (cursief)

Omleiding. Maatregel op voorwegwijzer langs niet-autosnelweg

Voorwegwijzer binnen de bebouwde kom met interlokaal doel, lokaal doel, een dagrecreatiecentrum, objecten en stadsroutenummers

Voorsorteren op niet-autosnelweg. Bord met interlokale doelen, routenummers en verwijzing naar autosnelweg

Wijkwegwijzer binnen de bebouwde kom, met wijknamen (in verkeersgebieden)

Wijkwegwijzer binnen de bebouwde kom, met wijknummers (in verkeersgebieden)

Route voor het vervoer van bepaalde gevaarlijke stoffen

Hoogte onderdoorgang

Voetgangersoversteekplaats

Bushalte/tramhalte

Voorsorteren

Einde rijstrook

Splitsing

Aantal doorgaande rijstroken

Doodlopende weg

Vooraanduiding doodlopende weg

Vooraanduiding verkeersmaatregel voor de aangegeven richting

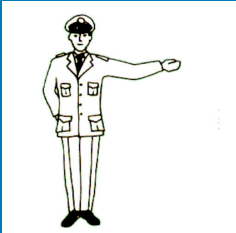

Verkeersbord geldt alleen voor de aangegeven rijstrook/rijstroken

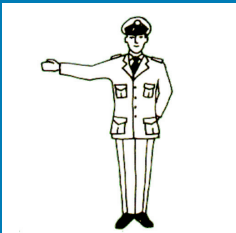
16.1 Verkeersaanwijzingen

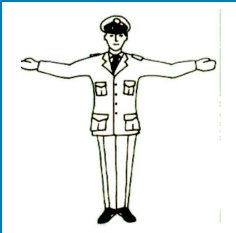
Algemeen stopteken.

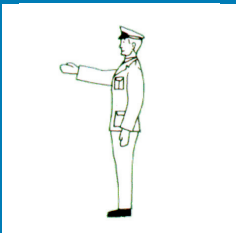
Stopteken voor het verkeer dat de verkeersregelaar van voren nadert.

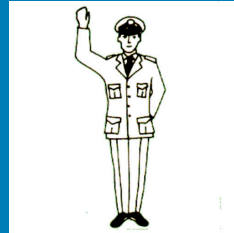
Stopteken voor het verkeer dat de verkeersregelaar van achteren nadert.

Stopteken, zowel voor het verkeer dat de verkeersregelaar van voren, als voor het verkeer dat hem van achteren nadert.

Stopteken voor het verkeer dat de verkeersregelaar van rechts nadert.

Stopteken voor het verkeer in de vrije richtingen.

Teken tot snelheid verminderen.

Stopteken door verkeersbrigadier met toepassing van bord F10.